

Numărul 16

Oradea-mare 30 aprilie (13 maiu) 1906.

Anul XLII

Apare duminica. Abonamentul pe an 16 cor., pe $\frac{1}{2}$ de an 8, pe 3 luni 4. Pentru România pe an 20 lei.

Dimitrie Turcu.

Dimitrie Turcu a fost un zugrav sau pictor de biserici. În viața sa a lucrat foarte mult întru mărirea lui Dumnezeu și a bisericii drept credincioase resăritene. Dacă va fi, ca odată să se facă istoria picturii bisericilor orientale din fostul Banat timișan, Dimitrie Turcu de bună seamă are loc de frunte în acea istorie.

Dimitrie Turcu s'a născut în Oravița-Montană la 20 febr. 1810. Tatăl său luon, servitor de oficiu cămăra, eră așa numit „cătană la cămară“ și pe fiul său l'a dat la școala română și apoi la aceea germană, unde a învățat și a desemnă. Profesorul a spus tatălui său, că fiul are talent de desemn și ar fi bine ca să învețe mai departe; dar tatăl său fiind sărac, l'a dat ca să învețe cismăria, și fiul peste doi ani a fost calfă de cismar.

Inse Dimitrie Turcu nici atunci nu-și putea înnađuși talentul, ci cu creonul desemnă felurite chipuri și scenării, și fără știrea părinților mergea la profesorul Krammer și mai învăță desemnul..

Un pictor Arsenie Petrovici zugrăviă biserica din Oravița-Montană și Dimitrie Turcu s'a dus la el și s'a rugat, ca să-l primească de învățacel și pictorul l'a primit. Părinții s'au supărat pe fiu, că s'a lăsat de măiestrie, însă pictorul bisericii a spus părinților, că fiul lor are talent, și

să-l lese la el ca să învețe, pentru-că speră, că peste doi ani îi v'a da plată pentru lucrul lui. Părinții s'au învoit și pictorul peste doi ani a și dat plată învățacelului său.

Părinții temându-se, că fiul lor acum va lua lumea în cap, și ca unicul parte bărbătească din 5 prunci — să rămână acasă în oraș, în vârsta de 19, l'au însurat cu fata Ioana Mileticiu din o familie bună și română din acest oraș.

În urmare, Dimitrie Turcu a început de a lucra, independent de atare pictor și pentru sine și a început de a lucra prapori, tablouri și alte picturi, cari l-au recomandat publicului mare românesc și mai

ales în comitatul Carașului și al Severinului și anume: în fosta graniță militară și a căpătat multe biserici spre zugrăvire. Le înșir aceste toate după timpul în care au fost zugrăvite:

1. În anul 1829 biserica, anume templu din Mehadia.

2. În anul 1831 templu din Gârbovaț.

3. În anul 1832 templu din Dalboveț.

4. În anul 1832 templu din Prilipeț.

5. În anul 1833 biserica din Crușovaț.

6. În anul 1834 biserica din Domașna. Aceste toate sunt în fosta graniță militară.

7. În anul 1835 biserica din Ticfanul-mic, cercul Cacova.

8. În anul 1836 biserica din Bârzasca, cătră Biserica Albă.

Dimitrie Turcu.

9. In anul 1836 biserica din Liubcova.

10. In anul 1837 templu din Mircovaț cercul Jam.

11. In anul 1838 templu bisericeii din Tuffer lângă Orșova.

12. In anul 1839 templu bisericeii din Mucerit, compania Dalboce.

13. In anul 1840 biserica din Rudăria în Caraș.

14. In anul 1841 biserica din Lăpușnicel.

15. In anul 1842 portrete și tablouri.

16. In anul 1843 biserica din Bocșa-montană.

17. In 1844 și 1845 biserica din Ciclova-montană.

18. In 1846 cruci, prapori, portrete, steaguri.

19. In anul 1847 biserica din Bârlovenii-vechi.

Tot în acest an a zugrăvit portretul împăratului Ferdinand și al palatinului Iosif cari și azi se află în casina domnească din Oravița montană, pe timpul când Grenzenstein eră K. K. Hof Kammer-rath. Acest domn prețuind lucrul și talentul lui Dimitrie Turcu, ca familia lui să poată trăi, i-a dat decret de neșuțorie în Oravița-montană și tot deodată a îndemnat pe Dimitrie Turcu, ca să meargă la Academia de pictură din Roma să se perfecționeze, dar a fost împedecat prin revoluțiunea din 1848.

Turcu simțindu-se în primejdie, cu soția și 4 fete a trecut în Muntenia (România) și în 1848 și 1849 a petrecut pe acolo făcând pe la boieri portrete și tablouri, pentru-că pe atunci pe acolo de sfinți nu mai întrebă nime. După revoluțiune s'a rentors în Oravița-montană.

20. In anii 1851 și 1852 a zugrăvit biserica din Sasca-montană.

Adunându-și niște bănișori, în 1852 a plecat la Viena în Academia de pictură, dar n'a putut petrece lung timp în Viena, pentru-că gătându-i-se banii s'a întors acasă și iară s'a pus la lucru.

21. In 1853 a lucrat prapori, steaguri și tablouri.

22. In 1854 a zugrăvit biserica unită din Secaș, primind lucrul dela comitat.

23. In 1855 a zugrăvit biserica din Broșteni lângă Oravița.

24. In 1856 a zugrăvit biserica din Topleț cercul Roșavei (Orșova).

25. In 1858 a zugrăvit biserica din Bozovici, granița militară.

26. In 1859 a zugrăvit biserica din Dognacica-montană în comitatul Caraș.

27. In 1850 biserica din Mircovaț, cercul Jam.

28. In 1862-1863 a zugrăvit biserica din Caransebeș.

29. In 1864 a zugrăvit biserica întreagă din Perlipet.

40. In 1865 a zugrăvit templu bisericeii din Ter-nova.

31. In 1866-1867 a zugrăvit biserica întreagă din Gârliște.

32. In 1872 a zugrăvit biserica din Straja lângă Jassinova.

Familile române prin Dimitrie Turcu și-au făcut icoanele despre praznicile familiilor, adeca ale caselor lor și mulți au comandat la el și portretele lor.

Nu e fără de interes de a însemna și aceea, că Dimitrie Turcu în 1859, pe spesele sale și și cu ajutorul altora, pe vârful muntelui Semenici (în Caraș), la ivorul băii vulturilor, a rădicat o cruce de piatră, de 11 urme de naltă în ziua nașterii Sfântului Ioan Bote-

zătorul, sfințită de preotul George Dimitrievici preot în Bozovici.

Dimitrie Turcu a avut 4 fete. 1. Ecaterina măritată după Nicolae Moldovan jurasor în Jam, și ca văduvă măritată după Iacob Molin notar în Comoriște. 2. Eufrozina măr. după Mathias Krebs, conducător de poștă în Viena. 3. Maria măr. după Ilia Floca locotinte în Prigor. 4. Eufemia măr după pictorul Hascka în Roșava.

Dimitrie Turcu a repausat în 20 febr. 1883 în Oravița-montană, și s'a îngropat acolo.

Eu fiind 6¹/₂ ani jude la tribunalul regesc din Orevița-montană, l'am cunoscut bine, și chiar și însuși mi-a dat însămnări despre biografia sa și unele le-am căpătat dela nepotul său Moldovan.

Aceia, cari pot vedea lucrurile lui în bisericile zugrăvite de el, își pot da părerea despre valoarea lor, încât au cunoștință despre arta de pictură.

Dr. At. Marienescu

Mănăstirea Neamțu.

*Eri par'că Primăvara, pe cale timpurie,
Călcă biruitoare a Ernii grea domnie;
Căldură 'nvietoare, lumină între zări,
Voioasă ciripire, aproape chiar cântări:
Eră serbătorirea întoarcerii la viață
Cu zimbete de raze, de fragedă verdeață.*

*Și azi, pe ne-asteptate, suflări prelungi de vânt...
Ușor se schimbă timpul, — ca omul, la cuvânt!
Intinsa 'ntunecime de nouri și de ceață
Pe albul gros de neauă măhnește și înghiață,
Și totuși alb de neauă pe codrii deși de brazi,
Mai dă un pic de viață privelisții de azi...*

*Plecați asupra cârjei ce șubrezi pași susține,
De ici câte-un călugăr, de colo altul vine,
In vânt cu lungă barbă pe care 'n șir a nins,
In ochi cu focul vieții, părănd aproape stins;
Cu doniți mici în mână se duc să-și ia mâncare:
Cazanul tuturoră așteaptă plin și mare.*

*Iar clopotele sună în turnul drept și nalt, —
Acest fără de moarte cu glasuri multe psalt, —
Resună cu putere în codri și pe vale,
Dar n'au d'ajuns resunet pe-a sufletelor cale:
Biserica-i deșartă. Din mulți, trei-patru vin
Să-și plece ochi și inimi, altarului divin.*

*La ora rugăciunii, nu Crezul îi deșteaptă,
Ci altă voce-adâncă, mai tare și 'nțeleaptă;
Acea ce urnește, în om, pe dobitoc:
Stomahu-i mai aproape și ține mai mult loc.
Cucernica răbdare a stins-o, iar simțirea
Făjarnic și-o înalță mințind Dumnezeirea.*

*Pustiul plin de taine al uriașei Firi
'Și-avea odinioară chemații. — Cu porniri
De 'ntreagă adâncire în pacea sufletească
Uitai deplin și lumea, și huma omenească,
Pe zi, pe zi de Domnul mai mult apropiăți,
Mărirea să-i priceapă erau predestinați.*

*Dar iată că, din liberi, răsleți și singurateci
S'adună laolaltă în munții pădurateci,
Zid nalt de mănăstire ridică între ei,
Și lumea părăsită cu fapte și idei. —
Statornicind, curată și sfântă legiuire,
Credință, caritate, pătire și smerire.*

*Asemenea lumină și tainic legământ
Păreau eternă viață să aibă pe pământ.
Dar iată-i că, departe de lume, — tot de lume
S'apropie cu firea; — așa, numai c'un nume
Și c'un vestmânt, din viața de-altădată se alege:
Acum, a lor venire, ei nu-și mai înțeleg.*

*Acum, o formă 's numai, — căci vremea, vremuește,
Pogoară, nivelează, preface, înnoește:
De ce-ar mai fi 'ntre laici, deosebiți de ei, —
La vorbă cu apostoli, la fapte farisei?
In vremi de-activitate, progres și energie.
De ce, întunecime? de ce săfârșicie?*

*Plecați asupra cârjei, bătrâni, șovăitori,
Cu donițele 'n mână, cu pânea subțiori,
Se 'ntorc pe la chilie, pe când din urmă 'n cale,
A clopotelor glasuri resună 'n munți, pe vale,
Vestind că liturghia, la care-au ascultat,
Icoanele cu sfintii, — acum s'a terminat.*

*Doar brazii, mai cucernici, de sunet se 'nfiară:
Ai codrilor sihaștri, ei numai se 'nconjoară
De sfânta amintire a tainelor cerești,
Șoptind, cu vântul zilei, de cele sufletești,
Iar crengile în freamăt, de neauă scuturate,
Apar mai verzi, mai pline de viață, sănătate.*

*Și trece, trece ziua cu chip posomorit,
In cumpănă cu timpul mai mult nehotărît:
Aci fulgi rari de neauă se flutură a-lene,
Aci o zare-și pune albastru pe sub gene,
Aci mai dă o goană ne-astâmpăratul vânt,
De plimbă nori pe ceruri și umbre pe pământ.*

*In cercu-i alb de ziduri, cu lungi cerdeuri strimte,
Tăcută, mănăstirea, singurătatea-și simte.
Biserica-i închisă. In fund, abia tresar
Lumini, în ațipire, la timplă și 'n altar.
Inaltele ei turlle, privind în față, Firea,
Ridică semnul Crucii... Dar unde-i mântuirea?*

N. Radulescu-Niger.

Romanul unei apucături.

— Ești acasă, Nicule?

Nicu a lăsat gazeta din mână, indispus s'a ridicat de pe canapea, pe care sta tolănit, și a mers la fereastră.

— Tu ești, Iorgule? De ce nu vini înlăuntru?

— N'am vreme de pierdut. Sunt foarte grăbit.

— Unde mergi?

— La gară.

— Călătorești undeva sau aștepti pe cineva?

— Merg acasă.

— S'a întâmplat vre-o nenorocire?

— Nu știu nimic.

— Cum să înțeleg aceasta?

— La amezi am căpătat o telegramă — numai de două cuvinte: »Vină îndată«!

— Oare ce poate să fie?

— N'am idee... Te rog, Nicule, să-mi faci un serviciu...

— Foarte bucuros.

— Ține plicul acesta, care ascunde patru scrisori. Una e pentru tine. Promite-mi însă, că înainte de șase ceasuri nu vei desface plicul.

Nicu uimit s'a uitat la prietenul seu.

— Dacă prietinia noastră e tot cea veche, atunci, te rog, nu cere nici o explicație. Imi promiți?

Nicu a rămas o clipită pe gânduri, apoi a zis:

— Îți promit.

Iorgu a dat apoi prietenului său plicul; în semn de recunoștință, cu căldură i-a strâns mâna, apoi și-a luat adio.

Dialogul acesta a avut loc într-o frumoasă după ameză de iulie, între doi prietini vechi, Nicu Petrean și Iorgu Lunčan.

Nicu, rămas singur, nedumerit s'a uitat în urma prietenului său, până ce acesta a trecut în altă stradă, apoi învărtind de mai multe ori plicul în mâni, s'a întrebat:

— Oare ce are, Iorgu? De ce a zis ca înainte de șase ceasuri să nu desfac plicul? De ce a trebuit să-l încredințez de aceasta? Pentru cine sunt celelalte trei scrisori?

Cu privirea încordată a examinat amândouă laturele plicului, ca și când ar fi voit să străbată prin ele, și să vadă cuprinsul scrisorilor.

Ideea aceasta, născută din un acces puternic de nervozitate chinuitoare, a zăpăcit așa de mult pe Nicu, că vreme lungă a înfățișat pe un om, care se luptă cu două elemente puternice: cu șoptirile minții și inimii, când apoi a exclamat:

— Iorgu vrea să facă o dobitocie — cu urmări grave! Ii tai însă pofta dela aceasta...

A luat briceagul și a tăiat plicul.

In plic au fost alte patru plicuri, pe cari Nicu, a văzut scrisoarea prietenului seu: »Pentru scumpa și neuitata mea Steluța«. »Prietenului meu Nicu«. »Dlui Mărginean«. »Doamnei Mărginean«.

— Nu m'am înșelat! a strigat Nicu, apoi cu mâinile tremurătoare a rupt plicul ce purtă numele său, a luat scrisoarea și cu resuflarea oprită a cetit:

„Frate Nicule!

Când cetești șirele acestea, prietenul tău cel mai bun, stă înaintea judecății cerești.

Știi cât de mult am iubit pe Steluța, cunoști apoi și încăpăținarea părintelui ei, a dlui Mărginean.

Eu fără scumpa mea Steluță nu am putut trăi, deci m'am hotărît să-mi răpun zilele... m'am hotărît să mă spânzur.

Pentru a duce hotărîrea aceasta la îndeplinire, cel mai potrivit loc am gândit că e grădina casei noastre, unde știi că sunt mulți arbori.

Pentru aceasta am călătorit acasă.

Te rog, mergi îndată, și dă scrisorile, celor noți pe plicuri.

Nu te mâniă pe mine...

Iorgu.«

Nicu s'a uitat la orologiu.

Doce și un pătrar... Nu e târziu!...

A pus cele trei scrisori în busunar, și-a luat pălăria și bastonul, și ca fulgerul a eșit din odaie.

Pe drum a zis în sine:

— Trenul la 4 ceasuri sosește la D... Avem deci aproape un ceas ca să scăpăm pe bietul Iorgu... Am știut eu, că încăpăținarea dlui Mărginean o să aibă urmări triste... Bietul băiat, ce hotărîre grozavă a luat! Să se spânzure de un copac!... Dacă dl Mărginean consimte la însoțirea lui Iorgu cu Steluța, atunci prietinel meu e scăpat...

Intr'acestea Nicu, ajungând la Mărginean, a întâlnit în coridor pe Steluța.

— E acasă dl și dna Mărginean? a întrebat el agitat, fără ca să salute pe Steluța.

— Da, a răspuns uimită fata.

— Te rog, dșoară, spune dlui și dnei Mărginean, că voesc să le vorbesc — într'o cauză foarte gravă!

— Ce s'a întâmplat, dle Petrean? a întrebat Steluța, cuprinsă de frică.

— Fii tare dșoară... nu-ți perde curajul... speranța... Io... Ior... da... trebuie să-ți spun... Iorgu e în pericol!

Fața Steluței de culoarea trandafirului, într'o clipită a dispărut, luându-i locul o culoare palidă.

Un țeran din Sebeșul de sus.

O coristă din Bistrița.

— Il putem scăpa, deci toată clipita e foarte scumpă...

— Pofteste în grădină, părinții mei sunt acolo, a întrerupt Steluța pe Nicu.

— Dle! a zis Nicu cu voce severă, cătră dl Mărginean, când a ajuns în grădină, Iorgu, prietinel meu, Iorgu Luncan, pe care dta îl cunoști foarte bine, e în pericol de moarte... și numai dta vei răspunde pentru urmări!

— Eu? a întrebat Mărgineanu uimit.

— Da, dta, numai dta!

— Glumești, dle?

— Nici prin gând nu-mi trece așa ceva. Cetește scrisoarea aceasta.

Scrisoarea a fost de următorul cuprins:

„Domnule,

Ești un tiran, ești păgân, nu ai Dumnezeu, căci lăsându-te să fii unealta cea mai oarbă a celui mai exagerat egoism, nu ai consimțit la căsătoria mea cu fiica dtale, cu Steluța.

Incăpăținarea nebună a dtale, m'a silit să iau o hotărîre, de o parte grozavă, iar de alta salutară: să-mi repun zilele!

Când cetești șirele acestea, eu sunt un cadavru! Bucură-te că ai scăpat de mine.

Știu, că bucuria dtale o să fie nemărginită, că inima dtale, din care toate simțemintele nobile de mult au degenerat, o să se delecteze în beția ei, dulce ca nectarul; — când însă beția aceasta va trece, atunci vei simți greutatea chinuitoare a lacrimelor nu numai a părinților mei, nebuni de durere, ci și a Steluței, a nefericitei Steluțe.

Și greutatea lacrimilor acestora, până atunci o vei simți-o, până când vei închide ochii pentru totdeauna, și vei sta înaintea judecării drepte a Celui de sus!...

Iorgu Luncan“.

Mărginean a voit să zică ceva, dar n'a putut, așa de mult l'a zăpăcit scrisoarea lui Iorgu.

— Aci am o scrisoare și pentru dv., a zis Nicu adresându-se către dna Mărginean.

Conținutul acestei scrisori a fost:

„Stimată doamnă,

Creștinismul ne învață, că tot omul trebuie să se împace cu voia Atotputernicului.

Vă mai aduceți aminte, că atunci, când am cerut mâna Steluței, și după ce dl Mărginean mi-a arătat ușa, din motivul că sunt sărac, — dvoastră cu lacrimile ferbinți ce izvoriau din ochii mamei iubitoare, ati voit să muiati inima de peatră a unui părinte lipsit de darul judecății drepte — ați rugat pe dl Mărginean, să-și dea consimțământul la căsătoria mea cu Steluța.

O familie din Bănat.

Eu nu am putut face aceasta, și în durerea mea nebună, mi-am despoiat părinții de singura lor fericire și bucurie, ce le îndulciă zilele vieții bătrânețelor — am pus capăt vieții mele mizerabile.

Înainte de a duce la îndeplinire actul acesta grozav, mi-am adus aminte de toți aceia, cari mi-au fost binevoitori, și între cari, dv. stimată doamnă, ocupați un loc însemnat.

Pentru aceasta, stimată doamnă, vă mulțumesc din inimă.

Iorgu Luncan“.

Scrisoarea a căzut din mâinile dnei Mărginean...

După o tăcere scurtă, și pentru toți chinuitoare, Nicu, adresându-se către Steluța, i-a întins scrisoarea destinată ei, zicând:

— Aceasta e pentru dta, dșoară...

Steluța cu mâna tremurătoare a rupt plicul și a cetit:

„Ingerașule,

Când frumoșii tăi ochi parcurg șirele acestea, lumina vieții mele e stânsă, eu sunt un cadavru rece.

Nu plânge însă!

Nu plânge, scumpa mea, căci pentru tine mi-am curmat firul vieții.

Uită-mă și fii fericită!

Aceasta e dorința mea cea de pe urmă; aceasta e dorința mea cea mai ferbinte!

Iorgu“.

Steluța a leșinat.

Dna Mărginean a sărit în ajutorul ei.

— Dle! a zis Nicu către Mărginean, vremea trece și dta trebuie să scapi de moarte pe nefericitul meu prietin, până ce nu e târziu!

— Ce vorbești, dta? a zis Mărginean, ca trezit dintr'un vis urât. Cum să scap eu pe Luncan de moarte, când el deja e mort?

— El încă trăește...

— Trăește?!...

— Da.

— Nu înțeleg nimic.

— Indată îți esplic... Azi după amiază, la două ceasuri, Iorgu a venit la mine și mi-a spus, că primind o telegramă, pleacă acasă... Mi-a dat un plic, rugându-mă că numai la șase ceasuri să-l desfac, când apoi să duc scrisorile din el celor notați pe plic.

„Imprejurarea că m'a rugat, să nu cer nici o explicație dela el, și că a trebuit să-l încredințez cu promisiunea mea, că înainte de vremea numită de el, să nu desfac plicul, m'a neliniștit foarte mult. Indată am știut, că ceva, foarte grav, trebuie să fie la mijloc.

„Nu a trecut nici un pătrar de ceas dela îndepărtarea prietinelui meu, — și am desfăcut plicul.

„Din scrisoarea adresată mie, am cunoscut ce hotărîre grozavă a luat Luncan.

„Trenul către D... pleacă la două și jumătate și sosește la patru ceasuri.

„Acum e trei și un pătrar, deci Iorgu încă n'a ajuns acasă, și prin urmare nici nu s'a sinucis... Din scrisoarea scrisă mie, știu, că numai acasă voește să se sinucidă.

„Deci, dle, viața sau moartea lui Luncan e în mâinile dtale. Zi un „da“ la căsătoria lui cu dșoara Steluța, și atunci el nu va duce la îndeplinire hotărîrea grozavă ce a luat.

Mărginean a murmurat:

— În astfel de împrejurări, trebuie să cedez!...

— Indată să-l avizăm telegrafic, a strigat Nicu plin de bucurie.

Telegrama a avut următorul cuprins:

„Consimt la căsătoria dtale cu fiica mea Steluța. Te așteptăm

Mărginean“.

La o săptămână de zile după logodna lui Iorgu cu Steluța, într'o seară senină, când fericita păreche, împreună cu Nicu, au eșit la preumblare, Iorgu a zis prietinelui său:

— Crezi tu, frate, în adevărul proverbului nostru: „Mai mult cu mintea decât cu puterea“?

— Cum să-mi esplic întrebarea aceasta, Iorgule?

— Așă că eu, înainte de toate, proverbului amintit am să mulțămesc fericirea mea de acuma.

Nicu vreme de câteva clipite a fost copleșit de gânduri, apoi trecându-și mâna peste frunte, a exclamat:

— Iorgule! Tu ai jucat o festă bună dlui Mărginean!

— Ai spus adevărul.

— Tu n'ai avut intenție serioasă să te spânzuri?

— Doar nu am am mâncat ciapa ciorii!

— Bine, dar ce ai fi făcut atunci, dacă eu nu aș fi desfăcut plicul până la șase ceasuri?

— Am știut că nu vei aștepta ceasul acesta...

dacă însă l'ai fi așteptat, atunci chiar așă m'aș fi rentors, cum am venit în urma telegramii iubitului meu socru de acuma.

— Ai gândit, că conținutul scrisorilor ce ai scris, au putut avea urmări triste pentru dșoara Steluța, de atunci?

— O, aceasta nici decât nu m'a neliniștit...

— Vorbești serios, Iorgule?

— Da, pentru-că totul a fost o apucătură binechibzuită — de mine și de Steluța.

Nicu nu a mai zis nimic.

Alex. Țințariu.

Voi nuci mari cu brațe late...

Voi nuci mari cu brațe late,
Cu crengile la pământ,
Ce-ați văzut a mele jocuri,
Adormiți-mă în visuri:
Tinereța-mi ca s'o cânt!..

Voi cari pus-ați umbră deasă
Peste ziduri de năsip,
Voi, cari ascultat-a-ți risul
Și'n frunze plâns-ați cu plânsu-mi
Pe voi martori v'am găsit!..

Luați-mă și-acum sub umbra
Aripilor voastre verzi!...
Rideți plângeți și acuma!...
Ca demult, demult... când muma
Imi spunea sub voi povești...

— Mai știți voi de fata nopții?!...
De Măriuța din vecini?!...
Mai știți, cum treceam eu gardul?!...
După soc umblam tot satul!
După puști de soc!... Mai știți?!...

Și-apoi cum sună sub creangă
— Știți, ce-ajunge la pământ! —
Toaca mea!... Sună într'una
Pân' la Paști, încă din luna
Când trecu Crăciunul sfânt!

Și la Paști!... Ce voie bună!..
 — Nu-i așa, dragi nucii mei?!...
 Știți, că mi-a dat tata mie
 — Pentru-că învățam bine —
 Doi dragi, albi, mici mielușei!...

Ce voios eră bătrânul!..
 — O, de-acum mi-l'ați mai dat —
 Cum ciocniam cu ouă roșii
 Și cântam sub voi cu toții
 Că: „Cristos a înviat“!...

...Și-acum, nucilor, — nu plângeți!..
 De subț voi l'au dus încet...
 Și l'au pus în groapa rece...
 — Nucilor!... vremea cum trece!..
 — Tăceți!... nucilor, tăceți!...

George Coriolan Peștean.

Băiatul neastâmpărat.

— De Andersen —

Eră odată un poet bătrân, bătrân.
 Intr'o seară se odihniă acasă. Afară bătea o vijelie cumplită; plouă de vărsă și eră frig, cu atât mai ales ședea bătrânul poet înaintea sobei calde și prietinoase. De asupra pe sobă sfârâiau merele.

— Sermanii oameni! în vijelia asta! dacă au de umblat pe stradă, vor fi uzi până la piele!“ zise poetul bun de inimă.

— „Vaaai... Vai de mine... lasă-mă în casă... mi-i frig... sunt ud de tot“, se scânciă un glas gingaș de copil. Se auzi ceva plâns și niște bătăi ușoare în ușă; iar cerul turnă ca din găleată și vântul șueră stropind ferestrele.

— „Uite săracul!“ Cum l-a muiat ploaia; strigă poetul dechizând ușa.

Un bățel sta în fața lui, gol gol, apa curgea șiroi din pletele lui blonde.

Dinții îi dărdăiau în guriță. Și dacă nu l'ar fi auzit, în vremea cumplită de afară poate ar fi și murit...

— „Bietul! Mititelul! zise poetul și-l apucă de mână. „Vino la mine, ai să te încălzești; îți dau vin și mere... Uite ce ștregărel de băiat frumos!“

Cu adevărat așa eră. Ochii lui străluciau ca două stele, și părul lui galbin și creț eră atât de lucitor, încât sămăna cu pletele unui ingeraș; însă, de frig, băiatul eră foarte palid și tremură ca frunza de mesteacăn. În mână ținea un arc frumușel, numai cât ploaia îl cam stricase și apa spalase vâpsala de pe săgețile mitilele.

Bătrânul poet iarăș s'a așezat în fața sobei, a ridicat în brațe copilașul, i-a netezit părul ud, i-a încălzit mânuțele în pumnii lui, și după aceea i-a pregătit o supă dulce de vin.

Bățul s'a înviorat și cu obrajii trandafirii s'a desfăcut din brațele bătrânului. Acum începă a sări voios împrejurul poetului.

— „Ce vesel și drăguț ești, băete! Ia, spne-mi, cum te cheamă?“

— „Cum? Mă cheamă Amor! Nu mă cunoști? Eată, acolo mi-i arcul! Așa-i că acum se însenină, luna iese pe cer“.

— „Arcul tău s'a stricat, nu mai face parale!“ grăi bătrânul poet.

— „Asta m'ar supără grozav“, răspuse bățelul. După aceea prinse arcul cu amândouă mâinile și-l privi de toate părțile... „O, s'a uscat bine; nu-i stricat de loc! Coarda e întinsă, cum trebuie; ian să încerc nițel!“...

Băiatul a scos o săgeată. a potrivit-o la coardă, a țintit, și- a nimerit tocmai în inima bună a bătrânului poet:

— „Arcul meu nu mai face parale? Ai văzut!“ strigă copilașul rizând... Și a fugit afară în grabă.

— „Ce ștregar! să tragă din arc asupra bătrânului poet, care îl primise în odăița caldă, fusese atât de milos, îi dase vinul cel mai bun, și mărul cel mai frumos!“

Bunul poet zăcea întins la pământ și plângea; în adevăr eră nimerit drept în inimă. Și bătrânul a zis:

— „Vai! Ce copilandru stricat este acest Amor! Am să-l spun la toți copiii cei buni, să nu se împretinească cu el; că au s'o pățească!“

Și copiii cei buni, băeți și fete, pe care i-a făcut băgători de seamă, se și feriau mult de băiatul cel rău, de Amor.

El însă totuși i-a înșelat, căci e foarte viclean.

Când școlarii ies din școală, el se strecoară între ei cu cartea subsuoară și îmbrăcat în haine negre. Băieții nici nu visează, cine să fie; ci socotesc că e un școlar, și-l poartă de braț. El atunci le implântă săgețile în inimă. Ear când fetele vin dela catichet, la care au fost să se spovedească, băiatul cel rău e tot pe urmele lor până și în sfânta biserică. Pretutindeni umblă pe urmele oamenilor. Șede și în teatru, colo sus pe candelabru cel mare, unde lucește ca o flacără puternică; oamenii cred, că e ceva lampă și abia târziu zăresc pe ștregărelul Amor. Pribegeste în tot locul, în parcuile împărătești și în grădinile poporului!

Inchipește-ți! Odinioară a săgetat chiar și în inima bunului tău tată și a dulcii tale mame! Să-i întrebi, să-i ascuți și să vezi, ce-ți povestesc!

Amor e băiat foarte rău; nici odată să nu te apropii de el. Că nu lasă pe nime în pace.

Nici nu poți să crezi, cum într'o vreme a tras cu arcul și asupra bunicii tale; — dar aceasta s'a întâmplat foarte demult, rana s'a vindecat; însă bunica, totuși nu l'a uitat! Uf, uritule Amor!...

Acum îl cunoști și tu, și știi ce bățandru rău nărvit este dumnealui...

Trad. de

Astra Hodoș.

Studenti din Braşov la Roma.*)

II.

Onorată redacţiune!

Cu descrierea ajunsesem până la ultimile zile cari le-am mai avut în Roma.

În 3 aprilie, ziua ultimă, am intrat în Vatican. Aici am cercetat frumoasele Muzeu de sculptură şi pictură. Pe Papa tocmai în ziua aceea nu ni-s'a dat ocaziune de a-l vedea.

În deosebi Muzeul de picturi e admirabil. Toate tablourile mai însemnate ale pictorilor vechi se află aici: Capela sixtină o împodobesc tablouri de ale lui M. Angelo şi ale altor artişti de mainainte. Celelalte sale ale Muzeului sunt împodobite toate cu tablouri de ale lui Rafael şi contemporanii săi, însă se află şi o mulţime de tablouri moderne. Aici în acest Muzeu am putut vedea bine cine a fost M. Angelo şi Rafael, pentru-că aici avem şi tablouri de ale lor şi şi moderne.

Mărti dimineaţa la 8 ore am plecat spre Napoli. Timpul a fost frumos când am plecat, dar când ne-am apropiat de Napoli, ne-am pomenit cu o ploaie straşnică. Nu ne-ar fi supărat mult, dacă ar fi fost o ploaie ca pe la noi, dar a fost o altfel de ploaie, care nu poate fi spre folos nimărui. A fost cenuse. La început rideam, când ne-am văzut albi ca nişte morari, dar la urmă am văzut că gluma se îngroaşă, am început să ne spăriem. Aceasta împrejurare ne-a descurajat pe toţi. Cu totul alte idei aveam înainte de a ajunge în Napoli. Ne gândiam într'una la cuvintele: „să vezi Napoli şi apoi să mori“. Dar acum pentru noi nu eră tocmai aşă. Cum să fie aşă, când în loc de aer curat, respiram tot cenuse. Încetul cu încetul am început a ne obicinui cu cenuşa, mai cu seamă, încurajându-ne dl dr. M. Toll, care tocmai ne-a întâmpinat la gară.

În ziua primă, mercuri, dimineaţa am cercetat biserica sf. Ianuarie şi sf. Chiara, Muzeul naţional şi Aquariul. În Muzeul acesta sunt mai cu seamă lucruri aflate la săpăturile făcute la Pompeii şi Herculaneum. În Aquariu se află tot felul de animale de apă foarte interesante.

Joi am mers cu vaporul la insula Capri lângă Napoli, cu scop de a vedea minunea Grotta, care se află la un capăt al insulei. Însă, din cauze materiale nu toţi au avut norocirea de a o vedea.

Vineri dimineaţa ne mai fiind aşă mare praf şi cenuse, am plecat la Pompeii.

Din runiele văzute ne-am putut face idee despre un sat roman.

După ce am cercetat toate ruinele şi micul muzeu,

în care se păstrează cele aflate la săpături — se înţelege, puţine căci cele mai multe lucruri sunt duse la Mezeul Naţional din Napoli; — am mers să vedem şi Vezuul. Din Napoli încă se vede Vezuul, însă nu ne-a impresionat aşă de mult ca acum când ne-am văzut la poalele lui. Stam cu toţii uimiţi de asupra lavei întărite deja şi priviam când în jos la lavă, când spre crater, care fumegă şi acum. Intre altele am văzut o casă, care eră în parte ruinată, ferestile sparte, coferişul lipsit şi eră toată înegrită. Am întrebat un Cicerone, că de pe timpul erupţiunii să află casa în starea aceea?

Acela ne-a spus că casa are 2 etaje; parterul şi etajul prim sunt îngropate în lavă şi numai etajul al 2-lea se mai vede. Ne-a mai spus că ar fi ajuns şi alte case în starea aceea, ba poate chiar un sat întreg, dacă nu ar fi fost un zid puternic cere să oprească lava, care se scurgea pe deal în jos spre oraşul Nunciata. Nu ştiam cum să ne mirăm mai mult de cele auzite.

Sâmbătă dimineaţa părăsirăm şi Napoli. Ne-a părut foarte rău, că din cauza erupţiunii n'am putut gustă adevăratele plăceri în acest oraş.

Duminecă dimineaţa am sosit în Florenţa. Acest oraş ne-a plăcut foarte mult tuturor. E un oraş frumos, curat şi liniştit. Nu seamănă cu celelalte oraşe cari le-am văzut. Aici am fi voit să stăm mai mult de cât în celelalte oraşe, însă n'a mai fost timp. În puţinul timp, care ne-a rămas pentru acest frumos oraş, am cercetat Domul, care e de o mărime considerabilă, Galeria antică şi modernă, — se compară arta modernă cu cea antică, Muzeul s. Mara, şi muzeul arheologic. Într'adevăr când intri în aceste muzeu şi vezi operele cuprinse în ele, fără să-ţi spună cineva, vii la cunoştinţa, că trebuie că Florenţa a fost leagăna artelor. Nu puteam admiră îndeajuns puterile cele imense ale diferiţilor artişti, a căror opere sunt depuse acolo.

Cu părere de rău a trebuit să ne despărţim şi de acest oraş şi să ne luăm calea spre casă.

Mărti după amiază am sosit la Venezia. Aici am cercetat muzeul Ciric, în care se află tot felul de arme vechi, de pe timpul doşilor, de pe timpul când a fost Napoleon în Italia, costumele originale ale nobililor etc. Am mai cercetat bis. sf. Marcu. Ne-au plăcut foarte mult atât partea exterioară, cât şi interioară. Dacă am fi văzui-o înainte de a vedea bis. sf. Petru, ne-ar fi plăcut şi mai mult.

În ziua următoare am cercetat fabrica de sticlă, e ceva foarte important. Venezia e renumită pentru fabricile sale de sticlă, mozaicuri, dantele etc. Am mai cercetat palatul dogilor. Toate salele au fost locuinţele dogilor şi toate sunt împodobite cu tot felul de picturi. Fiecare din acestaa sale îşi avea o altă chemare. În sala consiliului major am văzut tabloul cel mai mare din lume de Tişian, reprezintă paradisul. În palat se află un Muzeu arheologic, bani vechi, harte etc. Mai mult m'au impresionat pe mine în acest palat închisorile sclavilor. Un fior îmi trecu prin inimă când începui a coborî treptele cari duc în înspăimântătoarele temniţe.

În general oraşul Venezia nu ne-a plăcut cum ne aşteptam să ne placă. Prea multele străzi înguste şi murdare detrag foarte mult din frumuseţa lui.

Ca loc de recreare, după o oboseală neîntreruptă de 3 săptămâni, ne-am ales în acest oraş insula Lido.

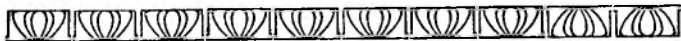
*) În scrisoarea primă, publicată în nr. 14 al „Familiei“ am făcut o greşeală mare, anume am pus timpul plecării noastre în Italia, în loc de 24 martie. 24 aprilie

Aici vine lumea din Venezia la aer curat și de dorul de a călări, pentru-că se zice că în Venezia nu se află nici un cal, afară de cei 4 cai de pe bis. sf. Marcu.

Vineri dimineața am părăsit și acest oraș, ultimul care l-am mai văzut în Italia. Fiind marea furtunoasă, am avut mulți boală de mare. Mulți au zis, că nu mai vin pe mare cât vor trăi. Dar acum nu mai zice nici unul nimic, căci acum vedem ce va să zică o călătorie în Italia.

Duminecă după amiazi la 2 ore am sosit în Brașov.

E. T.

Cronică sibiiană.

— Reprezentațiuni teatrale. —

Reprezentațiunile teatrale date de diletanți, au luat în timpul din urmă un avânt frumos, lucru la orice caz foarte îmbucurător, pentru-că cu ele se desvoaltă pe de o parte un interes oare-care față de orice manifestare culturală, pe de altă parte se propovăduiește cuvântul românesc și în acele cercuri unde eră contopit, sau se simția străin și unde din vina înaintașilor noștri s'a neglijat mai ales pe terenul artei dramatice.

Noi sibiieni, am avut bucuria să azistăm septămâna trecută la două reprezentații teatrale — adevărat artistice — date de societatea diletanților din loc, cu concursul dlor *Z. Bârsan* și *Radu Popea*, artiști dramatici din București, unde despărțiți de lumea din afară, am simțit câte-va momente toate durerile și nevoile unor oameni, cari poate întâmplarea sau patima îi duc spre prăbușire; bucuria îndreptării lor spre bine și desfășurarea păcii între oameni.

Seara primă s'a jucat pe scena teatrului orașenesc din loc piesa: „*Papa Lebonard*“, comedie în 4 acte de *Jean Aicard*, (piesă din repertoarul celebrului actor italian *Ermette Novelli*); o comedie de caractere cu multe părți dramatice și cu un fond moral foarte puternic.

Rolul lui Lebonard — un rol afară din cale greu — l'a jucat dl *Z. Bârsan* cu destulă dibăcie și naturalism și cu multă duiosie în părțile unde bunătatea inimei îl copleșește pe bătrânul ciasornicar. Când Lebonard a rostit pe scenă: „*eu stimez pe omul care muncește*“... un ropot de aplauze a izbucnit în sală, fapt care dovedește, că publicul trăia cu cei de pe scenă și că-i vorbise la inimă.

Nu mai puțin succes a fost dl *R. Popea* în rolul lui Andrei.

Dintre diletanți surorile Cosma au escelat, așa zicând prin siguranța jocului, prin buna înțelegere și predare a rolului și au și fost răsplătite din partea publicului cu două buchete de flori. Dna *Lucia A. Cosma* a dat în rolul dnei Lebonard adevărată creațiune, unde pornirea și îndărătnicia planurilor ei lovește în bunătatea soțului și astfel provoacă conflictul dramatic, a cărui jertfă cade fiul ei Robert. O apariție

simpatică de scenă, cu multă vioiciune, naturalism și bună interpretare a fost dșoara *Hort. Cosma* în rolul drăguț al Janei.

Dl *I. Enescu* în rolul lui Robert asemenea a fost foarte bine, mai ales în scena cu doctorul Andrei și finea actului al IV-lea. Celelalte roluri mai mici, ca rolul Marchizului (dl *T. Morar*), al Blânsei (dșoara *El. Muntean*) și al bătrânului servitor Martini (dl *N. Munthiu*) corect și bine jucate.

Au fost scene în piesa aceasta, mai ales actul al IV-lea, în care vedeam pe multe persoane din public plângând, atâta duiosie și jale covârșitoare se revărsase de pe scenă.

Public destul de numărös.

Puternică și închegată ca și piesa însași, bine înscenată a fost reprezentația dramei de *I. L. Caragiale*: „*Năpasta*“, dată pe scena »Fondului de teatru«, duminecă în 29 aprilie, înaintea unui public însă nu prea numărös. Credeam că »*Năpasta*« lui Caragiale, una din cele mai bune piese ce avem, luată din viața poporului nostru, turnată cu atâta măiestrie, va interesa mai mult publicul românesc și va putea umplea de vre-o două ori încă mica sală a „Muzeului“, sau că va desvoltă mai mult interes în cercurile noastre. Publicul n'a prea alergat însă, o parte chiar a societății noastre nici nu s'a arătat.

Reprezentația nu a lăsat nimic de dorit (decât poate decorul) și pot să susțin că reprezentarea „*Năpastei*“ a fost cea mai reușită și frumoasă reprezentație teatrală românească, ce s'a dat până acum în Sibiu. Momentele zguduitoare prinse cu o pornire sinceră, au ținut în tot decursul reprezentației publicul agitat, dintre care mulți susțin că aveau momente în care par'că simțiau că se află în Teatrul Național din București.

Rolul Ancei — greu chiar și pentru artiste — a fost ținut cu multă măiestrie din partea dnei *Lucia Cosma*, la care am observat, că nu numai a înțeles corect pe Anca, dar prin puterea talentului ne-a dat portretul femeii aceleia plastic, a remarcat intriga așa de ascunsă din actul II și astfel a scos la iveală întregul caracter, care printr'o perseveranță de admirat — învinge.

Induioșătoare a fost apariția pe scenă a dlui *Z. Bârsan* în Ion ocașul, când s'a arătat din pribegie cu ramură verde de drum, sublimă și poetică povestirea simplă a nebunului și puternică în momentele tragice. O creațiune foarte norocoasă și inspirată, care a adus lauri artistului.

Dl *Radu Popea* în rolul lui Dragomir s'a susținut foarte voinicește, a arătat multă pătrundere și talent, bună școală și rutină de teatru; tot asemenea și dl *I. Enescu* în rolul lui Gheorghe; patru caractere, cari au dat un ansamblu închegat și bine rotunzit.

Pieseii acestia a urmat scena în versuri de *V. Alexandri*: „*La Turnu-Măgurele*“, jucată de dșoara *Hort. Cosma* în rolul Adelei și de dnii *Z. Bârsan* (Horcea sergentul) și *T. Morar* (Doctorul); o scenă națională predată cu multă vervă.

Publicul a răsplătit pe debutanți cu aplauze dese și simțite; manifestare de mulțumire atât la reprezentațiune, cât și la cina comună ce a fost după teatru.

Hector.

*) Scrisă în limba franceză în versuri, prelucrată însă de *Novelli* în proză, după care s'a făcut și traducerea în românește de *C. Nottara*.

BISERICĂ ȘI ȘCOALĂ.

Sfințirea bisericii catedrale ortodoxe române din Sibiu se va serba duminică la 30 aprilie v., (13 maiu n.) cu mare solenitate. Va ținea trei zile, începându-se în ajun sâmbătă și terminându-se luni după ziua sfințirii. Programă e următoarea: *Sâmbătă* (29 aprilie v. (12 maiu n.) La orele 7 sara serviciu divin cu priveghere, în biserica din suburbiul Iosefin. — *Duminică* 30 aprilie v. (13 maiu n.) La orele 7 și jumătate întrunirea clerului și poporului la reședința arhiepiscopescă. La orele 8 dimineața procesiune din reședința arhiepiscopescă la catedrală și începerea serviciului divin. La orele 2 banchet festiv în sala dela „Gesellschaftshaus“ și altul în „Hermannsgarten“. La orele 7 sara conduct cu torțe, pornind dela Hermannsplatz prin strada Cîsnădiei (piața mare) strada măcelarilor, până la reședința arhiepiscopescă. — *Luni* în 1/14 maiu. La orele 11 a. m. Matineu dat de Societatea de lectură a clericilor din seminarul Andreian, în sala festivă a Muzeului Național. La orele 8 sara concert dat de Reuniunea de muzică din Sibiu în sala festivă a Muzeului Național.

Sinod. *La Sibiu* s'a convocat de cătră In. Pr. SSA arhiepiscopul și mitropolitul Ioan Meșianu un sinod extraordinar, pe 12 maiu în vederea sfințirii bisericii catedrale. — *La Caransebeș* s'a deschis la 10 maiu din nou sinodul diecezan care în duminica Tomei nu s'a putut ținea.

Festivitate școlară în Arad. Școala civilă română de fete din Arad, condusă cu mult zel de dna directoare Iudita Secula, a aranjat în duminica trecută o festivitate care a umplut de bucurie tot publicul, văzând acest progres frumos. Corul a cântat precis; elevele Georgina Popa, M. Alexandrescu, Livia Bilegan și G. Evuțan au declamat frumos. M. Broștean și A. Vanu au cântat drăguț duetul „Îngerul gardian“, acompaniarea pe pian a fost ținută armonios de dsoara Zina Popovici, care a ezecutat la pian și compoziția „Buchetul quadril“. Dsoara Lucia Albu, a încântat auditorul cu „Alma Turca“ de W. Mozart. Apoi s'a jucat drama familiară: „La o doză de știință, zece doze de minte sănătoasă“ în care s'au distins elevele Livia Bilegan, V. Lucaciu, N. Ciorogar, C. Iancu, L. Albu, V. Iancu, V. Micu, M. Lazar și C. Lupșatca. La încheierea festivității dl Nic. Oncu a esprimat prin un discurs bucuria publicului, felicitând călduros pe dna directoare Iudita Secula și pe eleve la acest succes surprinzător.

TEATRU ȘI MUZICĂ.

Concertul Corfescu în Arad. Baritonistul dramatic dl Nicolau Corfescu va da la 13 maiu n. în sala »Crucea-Albă« din Arad un mare concert cu concursul doamnei Maria Corfescu (soprano), care debută pentru prima-ooră în mijlocul publicului arădan. Programă: 1. Schubert: a) Du bist die Ruhe, b) Wanderer, c) Der Doppelgänger; 2. Leoncavallo: Marele Prolog din opera „Bajazzó“, cântate de dl N. Corfescu. 3. W. Șiorban: Mai am un singur dor (Duett), dna Maria Corfescu și dl N. Corfescu. 4. Wagner: Aria Luceafărului din opera „Tannhäuser“, cântată de dl N. Corfescu. 5. Popp: Doina Codrului, cântată de dna Maria Corfescu. 6. Makray: Die beiden grena-

dire, cântat de dl N. Corfescu. II. 7. Massenet: Mare arie din opera „Hérodiade“, cântată de dl N. Corfescu. 8. G. Dima: De-ar fi trăznit Dumnezeu (doină) cântată de dna Maria Corfescu. 9. Scheletti: Ce te legeni codrule, cântat de dl N. Corfescu. 10. Guercia: Voga marinar (mare duett) cântat de dna Maria Corfescu și dl N. Corfescu. 11. Rossini: Mare arie a lui „Figaro“ din opera „Barbieru din Sevilla“ cântată de dl N. Corfescu. Acompaniamentul la piano va fi ținut de Kaletsky Vilma. Inceputul la orele 8 seara.

Teatru românesc în Abrud. Un cetitor al nostru din Abrud ne scrie următoarele rânduri: Un grup de domnișoare și domni din Abrud, sub conducerea dlui Aurel P. Bănuț, au dat a treia zi de Paști, în sala otelului „Detunata“ o reprezentație teatrală în favorul școlai române de fete din Abrud. „Nezdrăvăniile divortului“ a fost piesa, în care au debutat atât de escelent tinerii diletanți; dovadă că au întrecut toate așteptările erau aplauzele nesfârșite cu care au fost răsplățiți din partea publicului. — Sofița, gingașa soție a fost interpretată de cătră dsoara Olimpia Pop; rolul Anetei a fost jucat cu multă delicatete de dsoara Letiția Albani, iar rolul greu de soacără a fost incredintat dsoarei Victoria Pușcariu; astfel de soacre să le tot vezi aprinse de mânie. — Partea grea: pregătirea diletanților și rolul principal pe scenă l-a avut dl Aurel P. Bănuț, elev al Conservatorului din București, bursier al Societății pentru fond de teatru român. Dl Bănuț este un bun organizator și un talent comic de mare forță. Am dori să vedem cât mai des pe dl Bănuț în mijlocul nostru. Dni Oct. Simțion, Imbăruș și V. Costea, primul în rolul de soceru, bătrân foarte nervos, al doilea de unchiu vesel, al treilea grav și singura persoană din piesă cu caracter serios, a jucat pe fotografu, toți trei au jucat foarte bine. După teatru a urmat dans.—Joi după Paști au mers diletanții nostri la Cămpeni, unde au reprezentat încă odată piesa, procurând și publicului de acolo o nespūsă bucurie. Rezultatul material a fost foarte frumos, iar dragostea și însulețirea cu care au fost primiți bravii diletanți de cătră publicul inteligent din Abrud, cât și din Cămpeni, este răsplata cea mai justă pentru munca ce au depus.

Reuniunea sodatilor români din Sibiu va aranjă la 13 maiu n., cu prilejul sfințirii catedralei o convênire socială cu cântări, declamațiuni și joc, cu concursul dnei Maria dr. Crișan și al dsoarelor Elena Cunțan, Olivia Bardoși și dl Titu Morariu, în „Gesellschaftshaus“. Programă: 1. W. Humpel: »Eată ziua triumfală«, cor mixt. 2. C. I. Gabrilescu: »Firicel de iarbă neagră«, cântec de dor, solo de tenor, cântat de dl I. Stanciu, zugrav. 3. I. Crișan: „Durerea Românilui“, cor mixt cu solo de sopran (dsoara E. Roman). 4. Două cântece pentru solo de sopran: a) G. Dima: „Cântecul păstorului“, b) H. Kirchner: „Foaie verde de bujor“ dna Crișan. 5. Două piese românești, executate la pian prin dsoara Olivia Bardoși. 6. a) I. Mateiu: »De n'ar fi iubirile«, cor mixt. b) A. Bena: „La fântână la izvor“, cor mixt. 7. Trei cântece pentru solo de alt: a) G. Dima: »Sub fereastra mândrii mele«, b) Ștefănescu: „Cântecul fluerașului“, c) F. v. d. Stucken: »Renitenta« dsoara E. Cunțan. 8. G. Coșbuc: „Paul de Nola“, poezie, declamată dl Titu Morariu. 9. Două duette: a) Rubinstein: „Peste munți și dealuri“, b) Mendelsohn: „Traiu 'n lan“ dna Crișan și dsoara E. Cunțan. 10. a) T. Teodorescu: »Româ-

nașului îi place», cor mixt. b) Muzicescu G.: „Ileana“, cor mixt. În pauză se va juca „Călușorul“ și »Bătuta«. Joc.

Reuniunea rom. de cânt. și muzică din Recițamontană a aranjat a 2-a zi de Paști, reprezentație teatrală împreună cu concert și dans. S'au jucat piesele: „Dragoste copilărească“, comedie într'un act de I. Siegescu. „Înainte de pauză“, comedie într'un act de Trocaru. „Prima rochie lungă“, monolog de Iosif Vulcan, predat de dșoara Aurelia Perian. a) „Copiii români“, cor mixt de I. St. Paulian. b) „Mândru-liță de demult“, cor mixt de Dima. c) „Flori, cântări de dragoste“, cor mixt. Dans.

CE ENOU?

Hymen. Dl *Oct. C. Tăslăuanu*, redactor al revistei „Luceafărul“ și secretar al Consulatului român în Budapesta, s'a logodit cu dșra *Adelina Olteanu* din Sibiu, redactrița publicațiunii „Comoara copiilor“ pe care am apărut-o în numărul trecut, prea bine cunoscută și din foaia noastră la care a colaborat de mai mult timp. Adresăm și noi fericitei părechi felicitările noastre cordiale. — Dl *Victor Tordășianu*, referent conzistorial și dșoara *Eugenia Iovescu*, profesoară la școala de fete a Asociațiunii s'au logodit. — Dl *Victor Fildan*, dir. și profesor la internatul gr.-or român din Beins, s'a logodit cu dșoara *Cornelia Selăgian* fiica notarului Ioan Selăgian din Talpoș, c. Arad. — Dl dr. *Andrei Pop* adv. în B.-Huedin și dșoara *Francisca L. Pop* din Morlăca s'au fidațat. — Dl *Iosif Popa* învățator în Se-leuș și dșoara *Miți Moise*, fiica notarului Ioan Moise din Marcoveț, s'au logodit. — Dl *George Pistriceanu*, funcționar la județul regese din Bocșa-montană, s'a fidațat cu dșoara *Maria Perian* asemenea din Bocșa-montană. — Dl *Cornel Porumb* din Illye s'a fidațat cu dșoara *Valeria Venter* din Borodul-mare. — Dl *Draguțin Milcovici* din Lugoj și dșoara *Florica Ciurcu* din Brașov s'au logodit. — Dl *Petru Gheleşan* din Lugoj s'a logodit cu dșoara *Valeria Dorca* din Șuștea. — Dl *Romul Dimboiu*, contabil la institutul de credit „Poporul“ din Lugoj, s'a cununat în duminica trecută cu dșoara *Blanca Popovici* în catedrala gr.-cat. din Lugoj. — Dl *Romul Ancuța* diacon în Recița, s'a cununat în duminica trecută cu dșoara *Lia Dragalina*, fiica dlui *Patriciu Dragalina*, director de pedagogie în Caransebeș.

Deputații români aleși pentru dietă. După încheierea numărului trecut al foii noastre am mai primit informațiuni despre următoarele alegeri ale deputaților de partidul național: dnii dr. Teodor Mihali la Ileana, dr. Iuliu Maniu la Vințul-de-jos și dr. Nicolau Șerban în Arpaș. Deci numărul s'a urcat la 15, observând că dl C. Brediceanu a fost ales în două cercuri, deci într'unul va fi alegere de nou. La Cehul Silvaniei alegerea s'a amânat pe 16 l. c. Se va face și balotagiu, la Ciacova între George Breban și dr. Doroslau Péter. — Deputați guvernamentali au fost aleși dnii I. Burdia la Caransebeș (cu majoritate de 7 voturi), Petru Mihali la Sugațoși, Ioan Ciocan la Năseud.

Expoziție românească în Sibiu. Din incidentul sărbătorilor pentru sfințirea catedralei, profesorul *D. Comșa* va prezenta P. T. publicului colecțiile sale, în Pavilionul de patinaj, strada Schewis, lângă „Gesellschaftshaus“ aranjând o expoziție din *Ornamentica*

industriei casnice. Expoziția va cuprinde: O colecție de scule de lemn încrestate. — Albume cu modele originale de cusături, de țesături colorate și de pânze. — Porturi întregi. — Colecții de ălfărie și de țesături. — O colecție de vase de lut și alta de oaze încondeiate. — Modele. — Desemnuri, — Fotografii etc. În total 2000 piese. Expoziția va sta deschisă, cu începere de sâmbătă în 12 maiu căl. nou, dela 7 oare dimineața și până la 6^{1/2} oare seara. Bilete de intrare se vând la Cassa Expoziției.

Două îngropăcuni românești într'o zi în Oradea-mare. Românii din Oradea-mare au avut trista ocaziune să asiste marți la 8 maiu la două înmormântări. După amiază la ora 3 s'a înmormântat văd. *Carolina Erdélyi* n. Gitye, văd. repostatului adv. Ios. Erdélyi, o mamă de model, care n'a avut stăruință mai ferbinte, decât să-și vadă copiii fericiți. Slăbită și bolnavă de mai mulți ani, văduva lipsită de un bărbat iubitor, s'a stins în etate de 54 ani. — Abia s'a terminat trista ceremonie, acelaș public s'a dus să asiste la ora 5, la durerea sfâșietoare a unei mame, care prin moartea unui iubitor fiu ș-a perdut cea mai mare fericire ce a simțit. *Ladislau Zajka*, fiul văduvei lui Ioan Zajka, a fost un finer student de drepturi, în anul prim, având numai 18 ani. Cât a trăit, a produs numai bucurie părinților și a inspirat mângăere iubitoarei sale mame. Atacat de mai mulți ani de o boală crudă a fost totuș în toate clasele primul eminent. Dar boala incurabilă i-a stins viața în floarea etății sale. Cei prezenți s'au despărțat foarte înduioșați.

Au murit: *Francisca Petran* n. Intze de Nagy-Baczova, văduva lui Ioan Petran, fost avocat, în Cluj, în etate de 80 ani. Prin moartea sa legatul făcut în beneficiul Asociațiunii și pentru care mult timp s'a purtat proces, devine liber; — *Nicolae Medeșan* preot gr. cat. în Bucerdea-grânoasă, la 27 aprilie n., în etate de 82 ani; — *Emil Ceneriu* rigorosant în drepturi, la 30 aprilie n., în etate de 24 ani; — *Mihail Darabanth* paroc gr. cat. în Tiriam, comitatul Sătmăr, la 23 aprilie, în etate de 60 ani. — *Alexandru St. Șuluțiu*, fost căpitan opidan în Deva, la 3 maiu, în etate de 60 ani.

Poprietar, redactor respunzător și editor:
IOSIF VULCAN (Str. Áldás nr. 14/296 b).

In Oradea-mare și jurul ei

Iosurile de classă

din cea mai mare și mai norocoasă casă de bancă a lui

Török A. és Tsa

Budapesta, VI. Teréz körút 46/a
exclusiv la mine se pot căpăta.

Tragerea clasei prime va fi la 23 și 25 maiu.

Prețurile Iosurilor de clasa I.:

$\frac{1}{1}$ Ios	$\frac{1}{2}$ Ios	$\frac{1}{4}$ Ios	$\frac{1}{8}$ Ios
12 cor.	6 cor.	3 cor.	1'50 cor.

Cu stimă deosebită
Rosenthal Béla

2-2

Stern Gyula czimén Zöldfa u.

Noroc enorm la Török.

E neîntrecut norocul ce distinge banca noastră. În vreme scurtă am plătit de 25 milioane coroane, între ele cele mai mari două câștiguri și anume:

de două ori câștigul cel mare de **600.000** coroane

câștigul principal mai mare de **400.000** coroane, apoi 5 à 100.000, 3 à 90.000, 2 à 80.000, 3 à 70.000, 3 à 60.000, mai multe de 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000, afară de aceste, mai multe decât 10.000, 5000, 3000, 2000, 1000, 500 coroane și încă multe alte mai mari câștiguri.

De aceea recomandăm ca să luați parte la tragerile cele mai bogate din lume cari se încep cât de curând și să comandați la noi un los norocos.

La tragerea a **125.000** losuri **62.500** câștiguri în bani, cari fac total 18-a ce se începe, pe iar cad suma uriașă de:

16 milioane 457.000 coroane.

Să-și caute fiecare numele!
(Cre-l poate afla în alfabet.)

Fiecare să-și încerce norocul cu numărul, ce corespunde numelui său, ori numelui vr'unii membru al familiei.

**Rendelje meg a neve mellett
álló szerencseszámot!**

Sok pénz széppé varázsolja az életet! Talán meglepi a ferj a feleségét vagy az asszony az urát a neve mellett álló sorsjegy megvétele által egy főnyereményt. A véletlen nagy szerepet játszik az életben és könnyen meglehet, hogy éppen egy szerencses véletlen folytán a neve melletti számot megtalálta, melyre egy nagy nyeremény jut.

Adám, Adel	4040	Dezső, Erzsébet	6411	Iván, Jolán	12305	Ottó, Melánia	20411
Adolár, Agnes	6314	Ede, Eszter	9868	Jakab, Józsa	20284	Ódön, Garczisz	26083
Adolf, Agota	9007	Elsk, Etel	19821	János, Judith	20983	Pál, Neszű	24236
Agoston, Amália	19162	Elemér, Flóra	20580	Jenő, Juliska	24203	Peter, Olga	24277
Áiadár, Anna	20445	Emil, Franciska	22032	József, Karolin	24265	Pista, Paula	28876
Albert, Anatolia	21619	Endre, Frida	24252	Kálmán, Katinka	28874	Richard, Pelagie	32715
Alfréd, Apollonia	24215	Ernő, Genováva	24363	Károly, Katalin	29634	Róbert, Petronella	35640
Akos, Aranka	24285	Ferenc, Gertrud	29633	Kornel, Klára	35318	Rudolf, Piroška	37411
Ambrus, Berta	28881	Frigyes, Gabriella	34933	Kristof, Klótild	36825	Salamon, Regina	38164
András, Blanka	34352	Fülöp, Gizella	36779	Lajos, Kornelia	38138	Samu, Rozsika	38238
Antal, Borbala	36451	Gábor, Hedvig	38118	László, Krisztina	38226	Sándor, Rozalia	41921
Arnold, Boriska	37424	Gáspár, Heléna	38173	Leo, Kunigunda	41919	Simon, Sári	88891
Árpád, Betti	38169	Gergely, Henriett	41795	Lipót, Laura	64204	Tamás, Sarolta	84769
Arthur, Bella	41794	Géza, Hermina	51398	Lorinc, Lenke	84738	Tibor, Szeréna	88049
Aurél, Brigitta	41938	Guszláv, Hilda	84702	Manó, Leónia	86014	Thamer, Theodora	92773
Attila, Cecília	84309	György, Ibolyka	84780	Markus, Lidia	90370	Tivadar, Teréz	123503
Balázs, Cornelia	84773	Gyula, Iduska	89219	Marton, Lina	101939	Tóbiás, Terus	123504
Balint, Dóra	86065	Henrik, Ilona	101914	Mátyás, Ludmilla	123502	Vendel, Valéria	123508
Barnabás, Doróttya	101404	Hermann, Ilma	123501	Mihály, Lujza	123507	Viktor, Veronika	123516
Béla, Cecília	106999	Hugó, Ilka	123506	Miklós, Magdolna	123519	Vilmos, Viktória	123520
Benedek, Eufemia	123505	Ignác, Irén	123546	Miksa, Melvin	123514	Vince, Vilma	123518
Bernát, Emma	123509	Ilés, Irma	123510	Mór, Marait	123515	Zoltán, Zsófia	123521
Daniel, Ernesztin	123513	Imre, Izabella	123511	Nándor, Mária	5483	Zsigmond, Zsuzsanna	123522
David, Éva	123517	István, Janka	3512	Orbán, Mártha	8826		
Denes, Evelin	5637	Izidor, Johanna	8602	Oszkár, Matild	12314		

Cel mai mare eventual câștig e: 1.000.000 de coroane.

Mai departe premiu 600.000 cor. un câștig de 400.000, 1 de 200.000 2 à 100.000, 2 à 90.000, 2 à 80.000, 2 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 3 à 40.000, 3 à 30.000, 6 à 25.000, 9 à 20.000, 13 à 15.000, 44 à 10.000 și încă multe alte câștiguri

Prețurile losurilor de prima clasă:

$\frac{1}{8}$ los orig. fl. — 75 sau 1'50 cor.

$\frac{1}{2}$ " " " 3 — " 6 — "

$\frac{1}{4}$ los orig. fl. 1'50 sau 3 — cor.

$\frac{1}{1}$ " " " 6 — " 12 — "

Losurile se trimit cu rambursă, ori după anticipativa trimitere a sumei.

Conspectul oficios gratis. Ne rugăm pentru comenzi imediat li losurile amintite, ori mai târziu. (5-6)

Până în 23 maiu n. a. c.

a trimite la noi cu încredere, fiind-că numerii norocoși se trec iute.

Casă de bancă în Budapesta. Cea mai mare prăvălie de losuri din patrie:

TÖRÖK A. és T^{SA}

Prăvăliile principale de losuri: Centru: Teréz-körut 46/a. I. Filială: Váci-körut. 4/a. II. Filială: Muzeum-körut 11/a III. Filială: Erzsébet-körut 54/a.